

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie ze skargi Instytutu [...] o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 20 listopada 2013 r.,

z powództwa S. Z., W. Z.

i M. R.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta K. oraz Instytutowi [...] o ustalenie, uzgodnienie treści księgi wieczystej i wydanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 maja 2016 r.,

zażalenia strony pozwanej Instytutu [...]

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 13 października 2015 r.,

1) oddala zażalenie;

2) zasądza od Instytutu [...] na rzecz S. Z., W. Z. i M. R. kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) oraz na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa także kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

W dniu 26 sierpnia 2015 r. pozwany Instytut [...] wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 20 listopada 2013 r., zmieniającym - w wyniku apelacji strony powodowej - wyrok

Sądu pierwszej instancji i uwzględniającym powództwo o wpisanie w dziale II określonej księgi wieczystej powodów jako właścicieli nieruchomości, w miejsce figurującego tam Skarbu Państwa.

Jako podstawę wznowienia pozwany wskazał art. 401¹ k.p.c. powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 maja 2015 r. sygn. akt P 46/13 (Dz. U. z 2015 r., poz. 702), w którym Trybunał uznał za niezgodny z art. 2 Konstytucji art. 156 § 2 k.p.a. w zakresie w jakim nie wyłącza dopuszczalności stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej wydanej z rażącym naruszeniem prawa, gdy od wydania decyzji nastąpił znaczny upływ czasu, a decyzja była podstawą nabycia prawa lub ekspektatywy.

Postanowieniem z dnia 13 października 2015 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę na podstawie art. 410 § 1 k.p.c., jako wniesioną po terminie przewidzianym w art. 407 § 2 zd. 1 k.p.c., wskazując, że stanowiący podstawę skargi o wznowienie postępowania wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 maja 2015 r., wszedł w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, co nastąpiło w dniu 21 maja 2015 r., a skarga o wznowienie została wniesiona w dniu 26 sierpnia 2015 r., a więc po upływie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie powyższego wyroku Trybunału.

W zażaleniu skarżący zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego bez jego wszechstronnego rozważenia, niespójności w ustaleniach i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na przyjęciu, że skarga podlega odrzuceniu jako wniesiona po terminie. Wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o przywrócenie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne, a jego zarzuty opierające się na twierdzeniu o naruszeniu przez Sąd Apelacyjny art. 233 § 1 k.p.c. są oczywiście nieskuteczne, gdyż Sąd Apelacyjny nie dokonywał jakiegokolwiek oceny dowodów, bowiem podstawą odrzucenia skargi o wznowienie postępowania było wniesienie jej po terminie przewidzianym w art. 407 § 2 k.p.c., co Sąd stwierdził na podstawie bezspornych okoliczności, zestawiając datę opublikowania wyroku Trybunału

Konstytucyjnego będącego podstawą skargi z datą jej wniesienia. Nadmiernie obszerne uzasadnienie zażalenia wskazujące na liczne orzeczenia Sądu Najwyższego i fragmenty publikacji stanowisk przedstawicieli doktryny dotyczących wykładni i stosowania art. 233 § 2 k.p.c. pozostają bez związku z przedmiotem zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Inną natomiast kwestią jest ocena prawna Sądu Apelacyjnego odnosząca się do początku biegu terminu przewidzianego w art. 407 § 2 k.p.c., którą skarżący kwestionuje w uzasadnieniu zażalenia, jednak bez wskazania jaki przepis naruszyło stanowisko Sądu Apelacyjnego zajęte w tym przedmiocie. Także oceniane merytorycznie jego zarzuty w tym zakresie są bezzasadne a przywołane na ich poparcie orzecznictwo Sądu Najwyższego nie dotyczy początku biegu terminu przewidzianego w art. 407 § 2 k.p.c. lecz początku biegu terminu przewidzianego w art. 407 § 1 k.p.c., który bez wątpienia nie ma zastosowania w sprawie, jako przepis ogólny, nie dotyczący szczególnej sytuacji uregulowanej w art. 407 § 2 k.p.c., gdy podstawą skargi o wznowienie postępowania jest wyrok Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją przepisu, na podstawie którego wydano wyrok w sprawie objętej skargą o wznowienie. W doktrynie i orzecznictwie nie budzi wątpliwości, co trafnie stwierdził Sąd Apelacyjny, że w takiej sytuacji trzymiesięczny termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania rozpoczyna bieg od dnia wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, co - zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji - następuje z dniem ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw, chyba że Trybunał określił w wyroku inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego, co jednak nie nastąpiło w wyroku będącym podstawą skargi o wznowienie postępowania wniesionej w sprawie (porównaj postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2009 r. V CZ 93/08 i z dnia 12 sierpnia 2009 r. IV CO 19/09, nie publ.).

W konsekwencji prawidłowe jest stanowisko Sądu Apelacyjnego, że przedmiotowa skarga o wznowienie postępowania wniesiona została po terminie przewidzianym w art. 407 § 2 k.p.c., co musiało prowadzić do jej odrzucenia na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.

Przedstawione w zażaleniu okoliczności, które, zdaniem skarżącego, wskazują na brak jego winy w uchybieniu terminowi do wniesienia skargi, nie mogą mieć wpływu na powyższą ocenę, gdyż w świetle art. 410 § 1 k.p.c. odrzucenie skargi wniesionej po upływie przepisanego terminu następuje bez względu na przyczyny wniesienia skargi po terminie, które mogą być poddane ocenie Sądu jedynie przy rozpoznawaniu wniosku o przywrócenie uchybionego terminu, co jeszcze w sprawie nie nastąpiło.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.

kc

aj